

ISSN 1815-3070

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ Linguistic Studies

Випуск 42

2021

2021/42

Лінгвістичні студії Linguistic Studies

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
LINGUISTIC STUDIES

МІЖНАРОДНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Засновано в 1994 р.

Випуск 42

Вінниця
ДонНУ імені Василя Стуса
2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I Теорія мови	7
<i>Загнітко Анатолій. Лінійно-позиційна та семантико-функційна перервність іменнико-морфологічної форми: типологія віддаленості</i>	7
<i>Колесников Андрій. Проблеми нульових одиниць у парадигмології</i>	24
РОЗДІЛ II Актуальні проблеми морфології та словотвору	40
<i>Пефтісва Олена. Сучасні словотвірні тенденції в англійській мові</i>	40
РОЗДІЛ III Функційна семантика лексичних і фразеологічних одиниць	52
<i>Проценко Ігор, Жирун Денис. Функції парагваїзмів у романі Хуана Мануеля Маркоса «Зима Гюнтера»</i>	52
РОЗДІЛ IV Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики	61
<i>Гнатюк Любомира, Деревянко Юлія. Когнітивно-концептуальні аспекти й функційно-прагматичні вияви ввічливості у лінгвокультурному ракурсі (на фактичному матеріалі англійської і української мов)</i>	61
<i>Миколасенко Марина. Адресація як маніпулятивна технологія в рекламній галузі</i>	74
<i>Перишин Євген. Категорія саспенсу в містичному художньому дискурсі : інтенційний аспект (на матеріалі роману «Гримуля» А. Закордонця)</i>	83
РОЗДІЛ V Лінгвогеографія, соціолінгвістика, ономастика й термінологія: актуальні підходи, категорії та аспекти	92
<i>Кочан Ірина. Кольороназви в медичній термінолексичі</i>	92
<i>Петрова Тетяна. Статус рецензії на термінологічний словник як термінографічна експертиза</i>	101
<i>Толстова Ольга. Соціолінгвістичний аналіз італійського Інтернет-гумору, пов'язаного з Covid-19</i>	112
РОЗДІЛ VI Прикладна лінгвістика: напрями й аспекти дослідження	121
<i>Бойко Юлія. Формування композиційної схеми речення з позиції операції профілювання інформації</i>	121
<i>Дарчук Наталія. Безполучниковість у поетичних творах Лесі Українки</i>	134
<i>Дащенко Наталія. Мова інтернет-версії регіонального видання: баланс факту образу (на матеріалів видання «Вільне життя+»)</i>	156
<i>Остапенко Світлана. Комплексне застосування граматичних трансформацій у процесі перекладу роману «Джейн Ейр» Шарлоти Бронте українською мовою</i>	165
<i>Ситняк Роман. Психолінгвістика та семантика наприкінці XX–XXI століття: взаємодія та взаємостійність</i>	175
<i>Ситар Ганна, Адамусік Каріна. Способи перекладу англійських багатокomпонентних термінів конструкційної граматики українською мовою</i>	183
РОЗДІЛ VII Хроніки / Рецензії й анотації	194
<i>Космеда Тетяна. Лінгвістика кримінального дискурсу. Нове польське видання</i>	194
<i>Мойсієнко Анатолій. Лінгвосоціокогніція в термінологічній галузі</i>	199
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	202
ВІДОМОСТІ ПРО РЕЦЕНЗЕНТІВ	204

DOI 10.31558/1815-3070.2021.42.13

УДК 070:811.161.238

МОВА ІНТЕРНЕТ-ВЕРСІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ГАЗЕТИ: БАЛАНС ФАКТУ Й ОБРАЗУ (на матеріалі видання «Вільне життя +»)

Здійснено спробу довести доцільність поєднання в аналітичних і публіцистичних журналістських матеріалах фактажу та засобів образності. У публікаціях інтернет-версії тернопільської газети «Вільне життя +» виокремлено домінуючі художні засоби та з'ясовано їх функційне призначення. Підтверджено, що загальною тенденцією матеріалів є поєднання стандарту й образності, що свідчить про «м'яку стандартизованість», яка забезпечує диференціацію позиції редакції та думок авторів публікацій. Зроблено висновок, що використані тропи функціують не як принцип формування змісту, а як елементи відображення події, явища, процесу, як складові суб'єктивного сприйняття автора паралельно із вичерпно поданим фактажем. Якісності контенту сприяє збалансованість інформаційних (факти) й образних (тропи) елементів.

Ключові слова: регіональні ЗМІ, фактаж, образність, художні засоби (тропи).

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Доступність і суспільна значущість мови ЗМІ відображає розвиток суспільства: впливає на духовні та світоглядні процеси, а в перехідні (переломні) періоди історії – змінює ціннісну картину соціуму. Таке призначення має не тільки національна (всеукраїнська) періодика, а й регіональна, аналіз якої в різних аспектах часто залишається поза постійною увагою дослідників. Ця ситуація зумовлює актуальність дослідження, адже місцеві ЗМІ становлять значну частку інформаційного простору країни, мають потужний вплив на переконання й культуру читацької аудиторії. Крім того, мовностилістичні риси кожної газети (та її електронної версії) – завжди унікальне явище, що зумовлено багатьма внутрішніми та зовнішніми чинниками функціонування видання. Розглядаючи формування локальної ідентичності, С. Матвієнків зазначає: «Регіональні ЗМІ мають можливість висвітлювати місцеву інформацію детальніше, мають великий вплив на формування відчуття місцевої ідентичності, належності до міста/регіону, аудиторія легше отримує підтвердження інформації, про яку дізнається з локальних ЗМІ» (Матвієнків 2017: 84). Ще одним доводом на підтвердження актуальності розвідки є питання співвідносності у журналістських матеріалах фактажу та засобів образності, що віддавна характеризували газетно-публіцистичний різновид стилю. Сьогодні серед стандартів журналістики наполюгають на відокремленні фактів від коментарів / суджень, на стандартизованій і позбавленій експресивності подачі інформації (див.: Іванова та ін. 2019: 212–218). Вважаємо, що співвідносність фактажу й образності у журналістській творчості заслуговує на окрему увагу.

Аналіз досліджень проблеми. Вивчення мови українських засобів масової інформації постійно перебуває в полі зору мовознавців, починаючи від монографії «Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови» за редакцією М. Пилинського (1990). У статті «Тропи як засоби образної мовної кон-

кретизації в газетно-журнальному тексті» Л. Завальнюк подає перелік науковців, які у різних ракурсах досліджують мову газетно-журнальної публіцистики початку XXI ст. (Завальнюк 2015: 267). Крім того, різним аспектам діяльності регіональних ЗМІ присвячено збірники наукових праць («Медіапростір Луганщини в науковому вимірі», 2009), конференції та збірки їх матеріалів («Сучасна регіональна журналістика: історія, реалії, перспективи» (м. Вінниця, 30 березня 2018 р.; «Регіональна журналістика: реалії, виклики, перспективи» (м. Тернопіль, 15 квітня 2021 р.) та ін. Студії мовних особливостей на прикладі регіональних та всеукраїнських ЗМІ здійснили дослідники у галузі лінгвістики, педагогіки, психології, журналістики, культурології: І. Андрусяк, К. Бойчук, Л. Деркач, Ю. Заблоцький, М. Захарчук, Т. Желтоногова, О. Кучерова, М. Лисинюк, О. Малюга, І. Серебрянська та М. Дубініна, Л. Солодка та б. ін.

Численна кількість розвідок медіатекстів (їх структури, семантики, функціонування, впливу тощо) не вичерпує усіх аспектів наукового осмислення, оскільки динаміка створення й поширення публікацій спонукає до їх перманентного дослідження, особливо на локальному рівні.

Мета статті – проаналізувати образні засоби інтернет-версії тернопільської газети «Вільне життя +» з погляду співвідносності з обов'язковою складовою журналістського матеріалу – фактажем; **завдання:** виокремити домінантні тропи, з'ясувати їх функційну доцільність.

Об'єкт дослідження – мова інтернет-версії тернопільської газети «Вільне життя +», **предмет** – засоби образності.

Джерелами матеріалу послужили публікації на сайті газети «Вільне життя +» (<https://vilne.org.ua/>) у рубриках «Політика», «Культура», «Соціум», «Особистості» за 2021 р. У дослідженні застосовано функційний підхід для аналізу образних одиниць у межах конкретного мовного стилю, а також семантико-смысловий, описовий методи та компонентний аналіз.

Наукова новизна розвідки пов'язана з доповненням знання про функціонування мовних ресурсів у мережевих журналістських текстах, зокрема щодо співвідношення факту й образу, що проілюстровано мовним матеріалом тернопільського регіонального видання; **теоретична і практична цінність отриманих результатів** суголосна дослідженням тенденцій розвитку регіональних медіа, зокрема мовностилістичних засобів як відображення творчої діяльності журналіста.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. У професійній діяльності журналістів є ряд загальноприйнятих стандартів: баланс думок, достовірність, відокремлення фактів від суджень / коментарів, точність, повнота, оперативність (Іванова та ін. 2019: 212–218; Журстандарт; Професійні стандарти). Тобто матеріал, призначений для оприлюднення, має бути нейтральним, не видавати ставлення автора. У сучасному посібнику для регіональних ЗМІ окремо розглядається питання про нейтральність, суб'єктивність та відокремлення фактів від коментарів: «якщо в тексті є ставлення, оцінка – має бути зрозуміло, кому вона належить: авторові матеріалу чи джерелу інформації?... Якщо в матеріалі йдеться про факти, читач має розуміти, звідки надійшла інформація. Якщо в тексті наявні позиції, думки, коментарі, оцінки – потрібно

чітко вказувати їхнє джерело» (Іванова та ін. 2019: 217). Звичайно, це – закон для новинної журналістики.

Свідченням професійності, покликаної забезпечити максимальну достовірність матеріалів, є широке використання різного роду фактажу: цитат; назв документів; статистичних відомостей; дат, територій, власних назв; посилань на історичні події тощо. Інформаційність і документалізм новинних та аналітичних матеріалів передбачає поєднання понять зі світу політики (наприклад, суспільно-політичної лексики, назв політичних партій, громадських ініціатив і проєктів) та з інших сфер (культура, освіта, спорт, медицина тощо) і, відповідно, використання термінології певної тематики.

Проте існує інший бік у діяльності журналіста, коли достовірність, точність, повнота сусідять із творчістю (класично це може стосуватися аналітичних, публіцистичних, розважальних матеріалів), яка передбачає суб'єктивний погляд, тобто висловлення власної позиції. А це зумовлює внесення у текст елементів оцінності, застосування художніх і стилістичних засобів. Як зазначає М. Нетреба, «важливою рисою публіцистики є використання ... найбільш частотних лексичних одиниць, характерних для даного часу фразеологізмів і метафоричних вживань слова. Актуальність змісту змушує журналіста шукати актуальних форм його вираження, які є загальнозрозумілими і водночас відрізняються свіжістю та новизною» (Нетреба 2015: 9).

Аналізований масив публікацій підтверджує їх відповідність публіцистичному стилеві, а виклад інформації пов'язаний із залученням широкого кола мовних засобів, характерних для текстів газетного різновиду ЗМІ. Зазначаємо, що матеріали паперової та електронної версій видання «Вільне життя +» не суттєво відрізняються, адже контент газети творить сталий авторський колектив, кожен журналіст якого має свою манеру письма, апробовану тематику, перевірені джерела, улюблені мовні звороти. Інтернет-версія відображає загальну стилістику видання. А для дослідницького підходу дає простий доступ до матеріалів.

Стилістична вправність авторів медіатекстів виступає одним із чинників створення образу певного ЗМІ. Журналістська майстерність, притаманна багатьом представникам професії, – завжди персоналізована. Це ж стосується мовностилістичних якостей окремих медіа. Тому доцільно вивчати мовні ресурси конкретного ЗМІ, виявляючи типові й оригінальні засоби, окреслюючи палітру тропів, стилістичних і риторичних прийомів тощо, встановлюючи таким чином загальні риси мовної стилістики як результату колективної творчості.

Окреслений підхід тим більше важливий, що «багаторазове висвітлення одних і тих самих тем та ситуацій створюють мовні стереотипи, які сприяють полегшенню написання і сприйняття газетного тексту» (Громова 2016: 29). Для збалансування так званої «м'якої стандартизованості» мови як найсуттєвішої стильової характеристики газетно-публіцистичного тексту необхідний творчий підхід. А він не обмежується лише передачею очевидного стану речей (фактів), а передбачає застосування широкого спектру художніх і мовностилістичних засобів. Тому образність належать до стильових рис газетної мови: «Послідовне, хоча дуже різне і в різних комбінаціях реалізоване чергування експресії та нейт-

ральності (так званого стандарту), виступаючи основною властивістю газетної мови, забезпечує надійне донесення до читача змістово-інформаційної сторони з її буденністю, діловитістю, суворістю, однозначністю, інтелектуальною точністю і впливово-організуючою стороною з її винятковістю, емоційністю, навіть сенсаційністю» (Нетреба 2015: 9).

Аналітичні та публіцистичні матеріали в рубриках «Політика», «Культура», «Соціум», «Особистості» інтернет-версії тернопільської газети «Вільне життя +» демонструють належний рівень професійності з погляду дотримання журналістських стандартів, а самі тексти відповідають загальним тенденціям у площині характеристик публіцистичного стилю, серед показових ознак якого – поєднання стандарту й образності.

Стилістична ідентифікація газетного мовлення перебуває в полі уваги дослідників, які вважають, «що газетні тексти містять суміш функціональних різновидів літературної мови: залучення повідомлень, що не вкладаються у традиційну систему літературних різновидів (рекламні тексти), переважний вплив ділового мовлення на побудову неділових текстів, використання жаргонізмів та елементів розмовного мовлення» (Громова 2016: 29). У мові аналізованого ЗМІ присутня лексика та сталі сполуки з усіх функційних стилів: публіцистичного (*акції громадської непокори; гарячі точки; волонтерське постачання; життя в умовах пандемії*); наукового (*агротехнології; нанотехнології; біологізація; кардіо-навантаження; гранульовані органічні мікродобрива; резерв продуктивності; біологічно активні речовини; насіннева селекція тощо*); офіційно-ділового (*почесні гості; експертна рада; моніторити роботу організаторів; завершення процесу децентралізації; особисте селянське господарство; обсяг виробництва; виробничі потужності; підписати меморандум; наповнювати бюджет*); розмовного (*«Вау, як це круто!»; «багато людей говорили, що я займаюся дурнею»; шастати*); конфесійного (*Вселенський Престол; його Святість; богословська семінарія; канонічне право; екуменічний діалог; релігійний лідер; свобода віросповідання; Томос про автокефалію; боголюбивий український народ тощо*); художнього (*найфестивальніше село; мутантні порушники; «лагідна» інтеграція; зародження телеканалу; знайомство з господарством; інвестиції у майбутнє; душею приріс до поля; післядощова земля, як в цемент; як губці, доводиться всмоктувати досвід колег та ін.*). Останньому властивий цілий спектр виразових засобів, які виступають і ресурсами журналістської творчості.

Газетний текст та його «мережевий двійник» (в інтернет-версіях видань) базується на двох головних моделях подачі змісту: фактичній та авторській. Остання передбачає залучення тих мовних засобів, які суголосні авторській манері письма.

Особливу увагу звертаємо саме на художні засоби, присутність яких у публіцистичному тексті забезпечує йому впливовість, демонструє пошук способів вираження, засвідчує постійну «семантичну мобільність» ресурсів української мови. До традиційних тропів належать: порівняння, метафора, метонімія і синекдоха, епітет, гіпербола, літота, іронія та «інші засоби поетичного мовлення, що розкривають багатство його асоціативних відтінків, посилюють та увиразню-

ють його емоційне й оцінне забарвлення, динамізують семантичні поля, вказують на домінуючі ознаки авторського стилю» (Гром'як та ін. 1997: 695–696).

Один із найдавніших підходів до виникнення переносності слів та образного значення – зіставлення за однією чи кількома ознаками. Це – *порівняння*, яке О. Потебня назвав «самим процесом пізнання». В аналізованому виданні класичні за структурою порівняння (порівняльний зворот; форма орудного відмінка; підрядне порівняльне речення) трапляються рідко, натомість у побудові висловів за принципом зіставлення спостерігаємо конструкції визначальної структури, як-от: *книга – це навіть краще за машину часу!*; *творчість Тараса Григоровича та сучасна війна на сході за Україну – це одна лінія фронту*; *поєднання контрастних – гарячої і холодної вод – це найкраща гімнастика для судин* та ін. Такі вислови співвідносні з класичними формами порівнянь, оскільки трансформуються у відповідні конструкції: *книга, немов машина часу*; *творчість, як лінія фронту*; *водні процедури, ніби гімнастика для судин*. За принципом порівняння будуються перифрази, для яких характерне описове називання на основі певних рис, ознак, як-от: *«вільний сміхотворець»* (Євген Дудар); *«сторожові пси демократії»* (журналісти); *фундаментальна страва української кухні (борщ)*; *невидимий ворог (корона-вірус)* тощо.

Стилістичною рисою мови газетно-журнальних видань є образність, основний носій якої – *метафора* з її потужним оцінно-експресивним потенціалом. Тому цей образний засіб присутній у статтях різноманітної тематики (від політики й економіки до повсякденного життя), хоч, за правилами журналістики, факти мають бути відокремленими від суджень. Тобто на першому місці має бути об'єктивність як «погляд нізвідки». Проте такої позиції доцільно дотримуватися хіба при формуванні «стрічки новин» та виключно в новинній журналістиці. Відразу за її межами вступають в дію закони не відтворення (в журналістиці – інформування), а творчості – з її унікальними можливостями повідомляти не тільки «у тексті», а й «над / під текстом»: наголошувати, привертати увагу, висловлювати суб'єктивну оцінку, викликати реакції. Різновиди метафори застосовано й у публікаціях досліджуваної інтернет-версії газети «Вільне життя +»: *код нації*; *провідник нації*; *вир подій*; *вимір сучасних подій*; *«відбілити» податки*; *ділитися щастям*; *відчинити двері серця*; *впорядкувати творче господарство*; *відкрити перед мистецтвом усі кордони*; *серця вібрують найпотаємнішими струнами*; *перезавантаження від загнаності буднів*; *створити мистецьку канву та гармонію* та ін.

«Як компресована, згорнена номінативна структура метонімія зручна для використання в усному мовленні, відповідно продуктивна, стилістично експресивна» (Мацько та ін. 2003: 335–336), тому її залучення надає мові газети рис розмовності, так званого «мовлення навпростець». Заміщення на ґрунті суміжності відображають різні види перенесення значення, наприклад: *у нашій ролі – ледь не вся таблиця Менделєєва*; *вивести українську науку на міжнародний рівень*; *слово Шевченка надихає і мобілізує*; *на сході ми бачимо Шевченка на бронезилетах, на амуніції*; *познайомив його з багатьма виданнями про Тернопіль*; *церква повинна брати найактивнішу участь в житті людей*; *соціальна справедли-*

вість... гарантує порядок і тримається на моралі та законі; школи працюють переважно на ентузіазмі батьків, дітей і вчителів тощо.

Як зазначає Л. Завальнюк, «в українській лінгвістичній науці ще немає глибокого наукового дослідження, яке б стосувалося вживання епітетів у засобах масової інформації. Існує величезна кількість праць щодо використання поетичного означення в художньому стилі. Але, зважаючи на те, що епітет дає змогу подати яскраву характеристику друкованому слову й у такий спосіб створити в контексті певний образ, цей троп деталі частіше застосовується й у періодичних виданнях» (Завальнюк 2015: 270). *Enimem* виконують різні функції в розглядуваних публікаціях: значна кількість є метафоричними, завдяки чому посилюється образний потенціал викладу: *культурні бар'єри; пісенний реверанс; пісенні візитівки країн; цілющий спів; пенсійні парадокси; спрагли любові серця; тріумфальні миті перемог; брикливий характер*. Пояснювальні епітети виокремлюють певну рису об'єкта і підсилюють її значущість: *унікальна вода, піратський контент; нестандартний священник; невблаганний час, невесела демографія; доленосна подія; ексклюзивні спогади; «маскові» будні; коронавірусний рік тощо*. Посилувальні епітети зумовлюють ефекти перебільшення / применшення, характерні для гіперболи та літоти: *колосальні емоції; приголомшливі результати; тотальні негаразди; фантастично потужний вплив; мізерна вартість*.

Аналізований масив публікацій на сайті газети «Вільне життя +» засвідчує використання власне *гіперболи* (*усього себе віддає людям*), *літоти* (*по крихтах збирає інформацію; ні на секунду не сходити з обраного шляху*), *іронії* (*Достатньо наблизитися до Тернопільського ставу. Краса неповторна, береги осипані маєтками нових українців, а вода в цій перлині не має приємного запаху!*).

У контексті з'ясування балансу між фактом та образністю у мові сучасної преси, представленої на інтернет-платформі, звернімо увагу на *фразеологію* та вислови, що тяжіють до неї. Авторський виклад супроводжують як власне паремії (*на серце лягло; вправляли мізки; брязкати зброєю; береженого Бог береже; пасемо задніх [за середнім розміром пенсій та зарплат]; став душею [конкурсу]; ловить кожен погляд; [пандемія] вибила із звичної колії*), так і образні, логічно оформлені вислови (кваліфіковані як *афоризми*), що відображають досвід і світобачення конкретної особи, мають повчальний або пізнавальний зміст. Вони належать авторів публікації: *переживе чужий гріх, але ніколи не пробачить чужого достатку; любов не приходить насильно*; героєві матеріалу: *Українці можуть бути багатими у світі, але щасливими вони можуть бути тільки на рідній землі...* (Василь Градовий); видатній особі сучасності чи минулого: *Всі діти світу плачуть однією мовою* (Леонід Леонов); *Чиновник має демонструвати скромність* (Томазо Кампанелла); *Ніхто не може розбагатіти, не заподіявши збитків іншому* (Джон Локк); *Велика людина – це той, хто не втратив свого дитячого серця* (Мен-цзи).

Такі лаконічно виразні форми особливо цінні в журналістиці: вони ніби збалансовують позицію автора та героя матеріалу (прямої мови, цитат), залучають «позатекстовий» досвід різного часового і просторового походження. Включаючи у свої тексти чужі слова (прямі цитати, модифіковані афоризми, алюзії

та ін.), автори демонструють не тільки власні думки, історії, позиції, а й пропонують ознайомитися зі світовим та національним досвідом – загально- чи мало-відомим. Ці інтертекстові маркери виконують у публіцистичному тексті подвійну роль: забезпечують дотримання стандартів журналістики і виступають носіями «залученої оцінності», з якою автор погоджується чи ні, що «прочитується» з позитивних чи негативних конотацій контексту.

Якщо редакція регіональної газети не ставить за мету надати матеріалам в інтернет-версії іншої тональності, ніж у паперовому варіанті, то це відобразиться у мові публікацій. Матеріали аналізованого сайту розташовані за рубрики (інколи належать до двох рубрик), мають інформативні заголовки (часто проблемно сформульовані), структурно-композиційна форма публікацій переважно відповідає замітці, статті, коментарю, огляду та іншим жанрам журналістики; матеріали позбавлені негативного (тим більше агресивного) змісту, крім окремих випадків текстової конотації (гумор, іронія).

Висновки та перспективи дослідження. Проаналізувавши аналітичні та публіцистичні матеріали інтернет-версії тернопільської газети «Вільне життя +» з погляду співвідносності фактажу і тропів, можна говорити про «м'яку стандартизованість», що забезпечує диференціацію позиції редакції та думок авторів публікацій. Серед домінантних образних засобів виокремлюємо порівняння визначальної структури, різновиди метафори, метафоричні, пояснювальні та посилювальні епітети; рідше фіксуємо гіперболу, літоту, іронію. Образності викладу сприяє використання фразеологічних ресурсів мови.

Загалом можливість художніх засобів в аналізованому матеріалі використано доцільно. По-перше, вони представлені не як принцип формування змісту, а як елементи відображення події, явища, процесу, як складові суб'єктивного сприйняття автора паралельно із вичерпно поданим фактажем. По-друге, традиційні тропи слугують створенню певного настрою щодо повідомлюваної події: офіційного, святкового, піднесеного, патріотичного, скептично-іронічного та ін. По-третє, вважаємо, що ці засоби не є свідченням упередженості у висвітленні подій: вони відображають особистісне ставлення журналістів до певних проблем, але без них матеріали мали б «вихолощений» зміст. Тому на підставі часткового спостереження (масив публікацій тільки одного ЗМІ за 2021 р.) можна припустити, що інтернет-версія регіональної газети може продукувати якісний контент, у якому реалізуються інформаційні (факти) й оцінні (тропи) елементи, причому функційно-стильове спрямування публікацій на сайті відповідає редакційній політиці щодо традиційної (паперової) версії видання. Збереження балансу між фактажем та образністю здатне виховувати у читачів / користувачів соціальні, культурні, естетичні та інші цінності.

Окреслена у статті проблема дає широкі можливості для подальшого лінгвістичного вивчення у семантико-функційному, порівняльному та в інших аспектах, а також у контексті трендів масової комунікації.

Література

1. Громова, Н. «Лінгво-стилістичні особливості газетних текстів англomовної преси як засоби впливу на читацьку аудиторію» [В:] *Вісник Львівського університету. Іноземні мови*. 23, 2016: 26–31.
[Hromova, N. «Linhvo-stylistychni osoblyvosti hazetnykh tekstiv anhlomovnoi presy yak zasoby vplyvu na chytatsku audytoriiu» [V:] *Visnyk Lvivskoho universytetu. Inozemni movy*. 23, 2016: 26–31.]
2. Гром'як, Р. Т., Ковалів, Ю. І. Літературознавчий словник-довідник. Київ: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
[Hrom'ák, R. T., Kovaliv, Ū. Ī. Lìteraturoznävčyj slovnyk-dovìdnyk. Kyiv: VC «Akademîâ», 1997. 752 s.]
3. ЖС «Журстандарти» [В:] *Інститут масової інформації*: URL: <https://imi.org.ua/advice/jury-standards> (21.09.2021).
[ŽS «Žurstandarty» [V:] *Īnstytut masovoiï informacii*: URL: <https://imi.org.ua/advice/jury-standards> (21.09.2021).]
4. Завальнюк, Л. «Тропи як засоби образної мовної конкретизації в газетно-журнальному тексті» [В:] *Лінгвістичне портретування в сучасному соціумі*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конференції (26–27 листопада 2015 р., м. Вінниця). Вінниця: ТОВ «Планер», 2015: 266–273. URL: <https://www.vspu.edu.ua/science/art/a161.pdf> (21.09.2021).
[Zavalniuk, L. «Tropy yak zasoby obraznoi movnoi konkretyzatsii v hazetno-zhurnalnomu teksti» [V:] *Linhvistychnе portretuvannia v suchasnomu sotsiiumi*: materialy II Vseukr. nauk.-prakt. konferentsii (26–27 lystopada 2015 r., m. Vinnytsia). Vinnytsia: TOV «Planer», 2015 URL: <https://www.vspu.edu.ua/science/art/a161.pdf> (21.09.2021).]
5. Іванова, О., Мойсеєва, О., Стеблина, Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії / під ред. О. Іванової. Київ: ТОВ «Бізнесполіграф», 2019. 232 с. URL: http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf (21.09.2021).
[Ivanova, O., Moiseieva, O., Steblyna, N. Mistseva presa: posibnyk dlia ZMI. Yak rehionalnym zhurnalistam pratsiuvaty za chasiv novykh media ta kryzy demokratii / pid red. O. Ivanovoi. Kyiv: TOV «Biznespolihraf», 2019. 232 s. URL: http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf (21.09.2021).]
6. Матвієнків, С. М. «Регіональні ЗМІ як інструмент формування локальної ідентичності» [В:] *Політичне життя*. 4, 2017: 83–86.
[Matviienkiv, S. M. «Rehionalni ZMI yak instrument formuvannia lokalnoi identychnosti» [V:] *Politychne zhyttia*. 4, 2017: 83–86]
7. Мацько, Л. І., Сидоренко, О. М., Мацько, О. М. Стилістика української мови : підручник. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
[Matsko, L. I., Sydorenko, O. M., Matsko, O. M. Stylistyka ukrainskoi movy : pidruchnyk. Kyiv: Vyshcha shkola, 2003. 462 s.]
8. Нетреба, М. М. «Стилістичні особливості публіцистичних текстів». [В:] *Інформаційне суспільство*. 22, 2015: 6–10.
[Netreba, M. M. «Stylistychni osoblyvosti publitsystychnykh tekstiv» [V:] *Informatsiine suspilstvo*. 22, 2015: 6–10.]
9. ПСМ «Професійні стандарти в медіа» [В:] *Асоціація «Незалежні регіональні видавці України»*: URL: <http://airpu.org/index.php/standarts/standarty-kontentu> (21.09.2021).
[PSM «Profesijni standarty v media» [V:] *Asotsiatsiia «Nezalezhni rehionalni vydavtsi Ukrainy»*: URL: <http://airpu.org/index.php/standarts/standarty-kontentu> (21.09.2021).]

**LANGUAGE OF THE INTERNET VERSION OF THE REGIONAL NEWSPAPER:
FACT AND IMAGE BALANCE (on the material of the publication («Vilne Zhyttia +»))**

Nataliia Dashchenko

Department of Journalism, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine.

Abstract

Background: Among the standards of news journalism, one of the leading ones is the separation of facts from judgments, on the basis of which the presentation of information should be standardized and devoid of personal attitude. Therefore, the relevance of research is related to the correlation in journalistic materials of fact and means of imagery as resources of evaluation and expression, which have long been characteristic of the journalistic style. This aspect of journalistic creativity is little studied in scientific research. After all, the linguistic and stylistic features of each media are always a unique phenomenon.

Purpose: The purpose is to review the figurative means of the online version of Ternopil newspaper «Free Life +» («Vilne zhyttia +») in terms of correlation with the mandatory component of journalistic material - factual.

Results: The study indicates what information in journalism is considered factual; in the analyzed array of publications the dominant artistic means (types of comparison, metaphors, epithets) are singled out and their functional purpose is clarified. It is confirmed that the general trend of analytical and journalistic materials is a combination of standard and expression. This indicates a «soft standardization» that differentiates the position of the editors and the opinions of the authors of publications. It was found that the materials are devoid of negative (especially aggressive) content, the textual connotation of formality, sublimity, patriotism, humor, irony prevails.

Discussion: In general, artistic means in the analyzed material are used expediently. First, the tropes presented not as a principle of content formation, but as elements of reflection of the author's perception of the event, phenomenon, process in parallel with the exhaustively presented fact. Second, they reflect the personal attitudes of journalists to certain issues, but are not evidence of bias. The quality of the content of the regional newspaper (including the online version) is facilitated by the balance of information (fact) and figurative (trope) elements.

Keywords: regional media, factage, imagery, artistic means (tropes).

Vitae

Nataliia Dashchenko, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Journalism, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Research interests: lexicology, linguistic stylistics, editing of scientific and journalistic texts, language culture.

Correspondence: nataladash@gmail.com

Надійшла до редакції 10 серпня 2021 року
Рекомендована до друку 08 жовтня 2021 року